

Borlänge by - Östermalm - Borlänge köping.

Borlänge, ursprungligen j Borlaengio 1390 (Diplom i R A 1390 13.10= Diplomatarium Dalekarlicum 3, s. 16) vittnar om en vägförbindelse på västra sidan av älven. Namnet tillhör de äldsta i tunabygden. Förnamnet bor- ska tolkas ”bärande”, ”bärningsställe”, ”ett stycke väg där man måste bära båtarna och deras last” (I Namn och bygd 1930, s. 1 ff.). Detta syftar på den sträcka som bärandet omfattade, nämligen mellan Båtsta och Mjälga. I Ortnamnssällskapets i Uppsala årsskrift 1955, s. 12 anförs att boren ska tydas som ”den långa raden av gårdar på boren” eller ”den långa boren”). Harry Ståhl menar i ”Stora Tuna –en sockenbeskrivning” s. 87 att namnet ska tolkas ”(väg)längan på boren” eller ”den långa vägen på boren).

Östermalm är en del av det ursprungliga Borlänge by. Vid namnberedningens sammanträde 4/9 1944 skriver man följande om namnet Östermalm, efter att först ha kommenterat namnet Hagalunds tillblivelse: ”Analogin blir bestyrkt när man samtidigt erinrar sig att samtidigt med bebyggelsen på Hagalund på Borlänge köpings norra sida några familjer från förmansraden på Hushagen med övervalsmästaren Larsson i spetsen köpte sig tomtplatser på ”solsidan” av köpingen och i något yverboren självkänsla gävo sin bostadsklasse namnet Östermalm”. Östermalm anspelade på storslaget bebyggda Östermalm i Stockholm och Hagalund motsvarade det enklare bebyggda Hagalund i samma stad. Namnberedningen var inte speciellt förtjust i det nytillkomna namnet Östermalm och Dr K E Hällsjö ville inte att det skulle användas då det inte hade förankring i vår bygd.

Borlänge köping var det område som hade den största expansionen efter 1875 då beslutet togs om järnvägens framdragande mellan Falun och Göteborg. Planerna, som visade på att ytterligare järnvägslinjer skulle sammanstråla här, gjorde att många affärsmän och andra näringsidkare såg möjligheter att kunna bedriva verksamhet nära järnvägsstationen. Starten gick långsamt men sedan ökade affärsetableringarna snabbt och även många utsocknes affärsmän flyttade hit.

Då det gäller fastställande av gatunamn i området, vilket år beslutet togs och förklaringen till varför dessa gator fick sina namn, konstaterar man att många uppgifter saknas i kommunala protokoll. De tidigaste vägarna var enkla stigar. Då kraven på bättre vägar framfördes så blev det ofta dessa stigar som fick utgöra grunden för de nya vägarna. Tidigt fick också dessa vägar namn, men beslut om dessa namn togs mycket sällan. På Stadsplanekartan från 1909 finns gator utsatta med namn men jag har trots idogt letande i kommunala handlingar

inte kunnat återfinna beslut i namnfrågan då det gäller dessa namn. 1938 lägger dock två kommittéer, en utsedd av Domnarvets Kommun och den andra av Borlänge Köping, fram förslag om namn på kvarter och gator. De flesta av gatorna som omfattas av det följande beslutet har redan det fastställda namnet.

Vid genomgången av gatunamn i norra delen av Borlänge by fram mot järnvägen finns också dessa gatunamn upptagna under rubriken Borlänge Köping eftersom den delen av Borlänge by kom att ingå i köpingsområdet.

Borlänge by

Blästergatan 1938

Blästergatan tillhörde det område som inkorporerades med Borlänge köping. Gemensam överläggning hade hållits med Domnarvets kommun eftersom gatan låg inom båda kommunernas områden. Någon förklaring i protokollet från mötena varför gatan kallats Blästergatan finns inte antecknad men man vet att inom området så hade det tidigare påträffats en blästa. I en förteckning över fastställda gatunamn i Borlänge 1938 anges att gatan ligger i Borlänge by. Den ligger mycket nära Bygatan, i det område som ursprungligen utgjorde Borlänge by. I en skrivelse till Domnarvets kommun 29/1 1937 lämnade Erik Bågenholm synpunkter på namnsättningen av denna gata. Han skriver: ”I början av 1800-talet kallades platsen öster om Sims myra för Renmo och så var det en ganska tvär backe efter bygatan ner till Sims myra och den kallades för Renmo backe. Därför vill jag föreslå att gatan som kommer att gå närmast öster om Sims myra skulle komma att kallas Renmogatan eller att kvarteret skulle få namnet Renmo”. Detta förslag förkastades av Namnberedningen och namnet Blästergatan fastställdes.

Borganäsvägen 1909

Namnet har historisk anknytning till den fästning som under 1300- och 1400-talet fanns vid älven strax invid Domnarvsbron. Fästningen hade stor betydelse vid försvar av områden här i trakten. Frihetskämpen Engelbrekt kom med en här till Borganäs 1434. Han drev ut den danske fogden som då hade till uppgift att se till att inga uppror skulle kunna ske mot den danske kungen. Fogden hade även till uppgift att driva in skatt. På Stadsplanekartan 1909 finns Borganäsvägen utsatt med namn. Redan på 1880-1890 talet var Borganäsvägen en betydande affärsgata i det gamla järnvägssamhället.

Brunnsgatan 1938

Någon förklaring till namnet står inte att få i kommunala handlingar men en trolig förklaring torde vara att det tidigare funnits en för de boende gemensam brunn vid gatan. Brunnsgatan finns med i förteckningen över fastställda gatu-

namn 1938 men gatan har anor sedan lång tid tillbaka. I förteckningen över gatunamn från 1938 tillhör den Borlänge by.

Bygatan 1909

Bygatan torde vara en av de absolut äldsta gatorna i trakten och här låg de bondgårdar som utgjorde den tidigaste bebyggelsen inom gamla köpingsområdet. Böndernas ägor sträckte sig också över det område som långt senare blev benämnt Östermalm. Bygatan finns förtecknad i 1938 års Fastställda gatunamn inom Borlänge köping. På 1909 års Stadsplanekarta finns Bygatan utsatt.

Centralbron 1990

Vid namnsättningen av Centralbron konstaterar Namnberedningen att bron som sammanbinder Hagavägen och Stationsgatan ej formellt namnsatts. Namnet Centralbron användes redan och fastställdes nu genom beslut. Centralbrons namn skulle anspela på närheten till gamla stationsbyggnaden som låg nära bron men namnet skulle också kunna anknyta till brons centrala läge. 1965 invigdes Centralbron.

Dagnybron 1990

Ur Namnberedningens protokoll kan man läsa att en ny bro för biltrafik över järnvägsområdet (spårdiket) har börjat byggas mellan Jussi Björlings Väg och Ovanbrogatan ca 100 meter norr om järnvägsstationen. Bron avses för biltrafik. Kommunens invånare fick möjlighet att föreslå passande namn. Det vinnande namnförslaget blev Dagnybron som anspelade på kvarteret Dagny och de hyreshus som låg i kvarteret.

Dalagatan 1909

Gatunamnet finns med på 1909 års Stadsplanekarta. Gatan ligger i ett område som benämnes Dalen och anspelar med största sannolikhet på den dal som än idag kan anas från Vattugatan ner mot Västra porten vid SSAB. Tidigare fortsatte dalgången ner mot älven över nuvarande verksamrådet men den delen är nu helt utfylld. Något som talar för att namnet härrör från namnet Dalarna har inte gått att finna.

Dalen 1909

Gatunamnet finns med på 1909 års Stadsplanekarta. Gatan ligger i ett område som benämnes Dalen och anspelar med största sannolikhet på den dal som än idag kan anas från Vattugatan ner mot Västra porten vid SSAB. Tidigare fortsatte dalgången ner mot älven över nuvarande verksamrådet men den delen är nu helt utfylld. Något som talar för att namnet härrör från namnet Dalarna har inte gått att finna.

Domaregatan 1938

Domaregatan leder från Stationsgatan ner mot Siljansvägen. Den passerar mellan gamla tingshuset och Borlänge by skola (Mjälgaskolan). 1912 invigdes Tingshuset och namnet Domaregatan var en logiskt namnsättning på gatan. Något protokoll som vidimerar detta påstående har ej gått att få fram, men gatan på andra sidan tingshuset benämnes Tingsgatan och detta styrker mitt antagande att verksamheten vid domstolen gett gatan dess namn.

Floragatan 1909

Floragatan finns med på Stadsplanekartan 1909. Gatan går vinkelrätt från Borgänsvägen i nordlig riktning på västra sidan av nuvarande Liljekvistiska parken. Namnet kan anspela på den rika växtlighet som fanns i området. Kan det första Medikamentsförrådet (apoteket), som mellan åren 1882-1899 låg vid fd Domusvaruhuset och där nuvarande Apoteket ligger(!), ha haft någon odling av medicinalväxter här? Någon handelsträdgård lär inte ha funnits i detta område.

Grådarondellen 1999

Fotograf: Olle Stålberg

Grådarondellen 1992

Rondellen där riksväg 60 och 70 möter Siljansvägen fick namnet Grådarondellen. (Se Grådavägen).

Grådavägen 1938

Grådavägen går parallellt med riksvägen från Örjansgatan fram till Grådarondellen. Namnet Gråda anknyter till brusande vatten eller fors. Grådavägen ligger långt från vatten och någon stor fors ligger heller inte i närheten. Gatans namn kan med största säkerhet ändå fastställas eftersom man vet att Grådasågen i Gagnef transporterade sågade produkter på älven fram till Båtsta och därpå kördes det sågade vidare med hästtransport fram till älven mitt för Tvärgatan i Mjälga. Därifrån forslades virket vidare med båt och pråmar fram till järnvägen i Korsnäs och ut till kusten. Transporterna med häst gick via nuvarande Grådavägen men även via gamla Tunagräns. Verksamheten hade sin största omfattning på 1860-talet. (Hellstrand, Flottningen i Dalarna). I en anteckning som gjorts av Hugo Hedström i hans kvarlämnade handlingar (finnes på Folkrörelsens Arkiv) skriver han att gråda också kan ha betydelsen ”grund”.

Gyllegatan 1938

Gyllegatan bestod ursprungligen av två delar och den sträckte sig från Hummelgatan vid Hummelparken ned mot Tuna gräns.. Den norra delen låg i det område som 1938 inkorporerades i köpingsområdet. Tanken var att foga samman dessa två delar men en tänkt sammanbyggnad mellan gatudelarna kom ej till stånd. Den norra delen, som löpte mellan Hummelgatan och Brunnsgatan, fick 1963 namnet **Norra Gyllegatan** och den del som löpte mellan Grådavägen och Grönstedtsgratan benämndes **Södra Gyllegatan**. Namnet Gylle har sitt ursprung i ”a Gyllo” som leder tankarna till gull (guld) och kan i detta sammanhang tolkas som ”mark som är guld värd”. Gylle skulle ev. också kunna betyda ”den gyllene, den glänsande”. I så fall skulle namnet hänsyfta på Tunaån, men den ligger lite för långt från byn Gylle varför det är en sämre förklaring till namnet, enligt ortnamnsforskaren Harry Ståhl .

Hornsgatan 1954

Namnberedningen föreslog Hornsgatan som namn på den gata som utgick från Sockenvägen strax norr om Tuna Gräns. Gatan går i en böj ner till området vid Grådarondellen. Som motivering till detta beslut pekade man på att gatan låg i kvarteret Bockhornet och gatans böjda form.

Hummelgatan 1938

I samband med namnkommitténs arbete 1937-38 föreslog man att Hummelgatan skulle vara namn på en gata i det nyinkorporerade området, en gata vid vilken den gamla Hummelgården legat. I sockenstämmoprotokollet från 1863 så berättas att Hummel Jan Ersson i Borlänge utsetts till kyrkvärd, ett vid den tiden mycket högt ansett förtroendeuppdrag. Hummelgatans nuvarande sträckning är mellan Blästergatan och Teatergatan. Namnet Hummelgatan fanns även med på 1909 års Stadsplanekarta men då var det namnet på en gata belägen på nuvarande Hagalund. Den gatan erhöll senare namnet Industrigatan.

Häradsvägen 1969

Genom en stadsplaneändring måste en del av Tunavägen mellan Spelmansgatan och Borganäsvägen erhålla ett nytt namn. Det först lämnade förslaget, Jöns Pers Gata, ansåg Drätselkammaren vara ett mindre lämpligt namn varför ärendet återremitterades. Då föreslogs namnet Häradsvägen som skulle minna om ordet härad, som sedan gammalt varit ett område med gemensam rättskipning och förvaltning. Långdragna diskussioner om häradsrätternas vara eller inte vara fördes i Sverige vid denna tid. Namnberedningen tog beslut om namnet Häradsvägen för att låta namnet härad leva vidare. 1971 upphörde häradsrätternas verksamhet.

Ilisgatan 1963

Ilisgatan omfattar bara några få fastigheter. Den har anslutning till Stationsgatan alldeles före riksvägen mot Falun. Ilisgatan har fått sitt namn efter Ilisgården som låg i området. Ilis Mats sålde sedan marken till trädgårdsmästare Almqvist som hade stora blomsterodlingar i detta område. Det var från början tänkt att gatan skulle heta Östermalmsgränd men ”arbetsutskottet ansåg för sin del att det var väl pretentiöst att ifrågavarande i och för sig obetydliga gata skulle bära områdets namn”. Konsumtionsföreningen hade här en livsmedelsaffär under 1950- 1960 talet, men med adress Stationsgatan.

Ingebjörnsgatan 1938

Ingebjörnsgatan har fått sitt namn efter nämndemannen Ingebjörn som levde på 1300-talet. I en akt där namnet Borlengio för första gången nämns så finns även denne Ingebjörn omnämnd. Det var år 1390.

Ingelsgatan 1938

Ingelsgatan, som går mellan Tunagatan och Brunnsgatan, har fått sitt namn efter fogden Ingel Hansson enligt protokoll från 1937. I Stora Tuna Kommuns Namnkommittés protokoll från 1952 framgår också att Ingel Hanssons Gata i Stora Tuna uppkallats efter denne fogde. Han härstammade från Swinhuvudsläkten och var fogde över Dalarna 1526-28 och 1531-33. Han var med i upproret mot Gustav Vasa men fängslades 1533 och han avrättades genom halshuggning 1534. Ingelsgatan ligger enligt 1938 års Gatunamnsförteckning i Borlänge by.

Kapellgatan 1909

Namnet Kapellgatan finnes med på 1909 års Stadsplanekarta. Gatan gick ursprungligen mellan Borganäsvägen och Köpmangränd. Vid korsningen Köpmangränd - Kapellgatan låg Frälsningsarméns hus. De tre nämnda gatorna bildade en trekant. 2000 återstår bara ett litet stycke av den ursprungliga gatan.

Karlagatan 1938

Karlagatan är en gata som sammanbinder Hummelgatan och Skolgatan. Någon skriftlig förklaring till namnet ges inte. Kan det syfta på stjärnbilden Karlavagnen om man anknyter detta namn till näraliggande Vintervägen(1943 på Östlings bilder benämnd Vintergatan). Den förklaringen till namnet är inte trolig. Tidigare var det vanligt att två personnamn bildade ett nytt namn. Kan Karla vara en sammandragning av namnen **Karl Anders** eller **Karl Axel**? Kan här ha bott en duglig kvinna med namnet Karla som fått ge namn åt gatan? Har här legat en gård som benämnts Karlagården? Någon skriftlig dokumentation om detta har inte påträffats. Kvarternamnerna i området ger heller ingen ledtråd.

Köpmangränd 1909

Namnet finns på 1909 års Stadsplanekarta. Gränden som går vinkelrätt från Borganäsvägen i nordlig riktning har fått sitt namn efter de köpmän som hade sina affärer i detta område. Att gatan hade stor betydelse för detaljhandeln i området kan man se i den skrivelse som Borlänge Köpmannaförening skickade till Namnberedningen 1988 om gatunamnets bevarande.

Lamellgatan 1938

Gatan har fått sitt namn efter kvarteret Lamellen. Hyresfastigheter som ägs av HSB byggdes omkring 1950 vid denna gatan.

Lergatan 1938

Lergatan löper mellan Brunngatan och Vintervägen, parallellt med Siljansvägen. Den finns förtecknad bland de gator som fastställs 1938. Gatunamnet hänsyftar på markens beskaffenhet i området.

Liljekvistiska parken 1999

Fotograf: Olle Ståhlberg

Liljekvistska parken

Här byggde baningenjören Gustav Wilhelm Liljekvist ett hus då han flyttade till Borlänge 1875 i samband med att han fick tjänst vid den detta år invigda Borlänge station. Han var en duglig och plikttrogen person och han valdes till ordförande i minicipalnämnden och senare även till ordförande i kommunalnämnden. Likaså var han ledamot i ett flertal andra styrelser och nämnder. Hans tankar om hur bebyggelsen i Borlänge skulle utformas väckte stor respekt och många av hans idéer genomfördes. Liljekvist avled 1924. Under 1940-talet blev kommunen ägare av fastigheten och då fanns kommunal lekskola i huset. Vid mitten av 1970-talet revs huset och då omformades hela området till en park. Något beslut om namnet Liljekvistska parken har inte fattats av varken Kommunalnämnd eller Kommunfullmäktige men år 1943 står namnet Liljekvistska parken under ett fotografi av fastigheten(Robert Östlings bilder över blivande stadsmiljöer).

Lilla parken 1996

Den lilla parken vid Sveagatans västra del erhöll namnet Lilla Parken. Sveagatan benämndes före 1907 Lilla Gatan och detta förhållande spelade också in då parkområdet namnsattes.

Lingatan 1938

I området nere vid och bortom Gyllehemmet fanns tidigare myrmark med på vissa delar öppet vatten. I detta område odlade man lin och nära nuvarande Lingatan var platsen där man rötade linet. Området vid Gyllehemmet dikades ut i ökad omfattning i samband med att man skulle bygga Gyllehemmet i början av 1940- talet.

Matjes Park 1938

Parken ligger mitt emot gamla Tingshuset vid Stationsgatan. Matjessläkten kan följas tillbaka i tiden till slutet på 1500-talet (Jimmy Karlsson. Matjesgården – gårds-och släktforskning). Matjes Emil bodde på gården hela sitt liv. Han var född 1873 och avled 1953. Då övertog Artur Andersson gården (Se Kälavet Arturs gata). Gården har rustats upp och är en mönstergård med olika hantverksaktiviteter. Marken där parken ligger hade tidigare ägts av Matjes Emil.

Målaregatan 1909

Namnet Målaregatan finns med på 1909 års Stadsplanekarta. Målaregatan har fått sitt namn efter yrkesnamnet målare. Redan de första åren på 1900-talet hade Algot Tapper sin färgaffär vid Borganäsvägen nära Målaregatan. Den troligaste förklaringen till namnet är dock att målarmästare Björn ägde en fastighet vid nuvarande Målargatan omkring sekelskiftet 1900.

Ovanbrogatan 1971

Ovanbrogatan löper parallellt med järnvägen från järnvägsstationen ned till Siljansvägen. Bron över Tunaån var av så stor betydelse att hela socknen delades in i en Ovanbrodel och en Utanbrodel. Tunaån hade under forntiden en mycket stor betydelse. Genom den kunde man nå Dalälven och Runn och Bro var en viktig plats då det gällde frakt av gods och människor.

Sahlstedtgatan 1895

Detta år nämns gatan i Byggnadsnämndens handlingar. Likaså förekommer gatans namn i samma nämnds handlingar 1898. Namnet på gatan ska minna om prosten Magnus Abraham Sahlstedt som tjänstgjorde som kyrkoherde i Stora Tuna 1725 till sin död 1752. Tidigare hade han varit fältpräst hos Karl XII och ska ha predikat för kungen samma dag som det dödande skottet avlossades mot kungen vid Fredrikshald 1718. Sahlstedt var också upphovsman till det ståtliga bokverket "Stora Tuna i Dahlom och Bergom Minnesdöme". Sahlstedt kan också haft ett finger med i spelet då det gällde att få namnet Tuna ändrat till Stora Tuna vid mitten av 1700-talet.

Siljansvägen (Storgatan) mot norr 1943 nära Lamellgatan.

Fotograf: Robert Östling

Siljansvägen 1944

Siljansvägen var ursprungligen tänkt som namn på en väg som skulle gå mot Leksand. Den planerade vägen skulle gå i den sträckning där nu trafiken mot Leksand leds från Åkrerondellen fram mot Backaviadukten. Då Namnbe-

redningen år 1944 i samband med stadens tillkomst såg över namnsättningen i kommunen så gav man förslag på att en annan gata skulle benämnas Siljansvägen: ”Beslöts också att föreslå att gatunamnet ”Storgatan” inom köpingsområdet utbytes mot Siljansvägen, som gatans fortsättning i Domnarvsplanen heter. Siljansvägen är tänkt som en genomfartsled söderifrån passerande Borlänge Bangård, över eller under spårnätet, fortsättande uppåt Mellstabron”. Denna vägs sträckning ändrades och drogs fram mot Kvarnsveden. Från järnvägsbron och vidare norrut benämnes vägen Kvarnsvedsvägen.

Simsgatan 1938

Gatan ligger i Borlänge by. Namnet anspelar på Simsgården som låg vid korsningen Häradsvägen - Tunagatan. Gården byggdes i början av 1800-talet. I husförhörslängden från 1850-1860 kan man se att Sims Erik Persson, som var född 1785, bodde på denna gård. Sims Fredrik Eriksson (1850-1898) var född på gården. Dennes son Sims Evert Fredriksson (1892-1982) övertog sedan fädernegården. Sims myr, som området kallas i dagligt tal, var också tidigare namnet på en vattensamling som låg inom nuvarande parkområdet. Under 1950-talet fungerade Sims myr som ett allmänt bad för de kringboende. Långt tillbaka benämndes myrområdet Rude damm. Sims är en genitivform av namnet Simon.

Skolgatan 1938

Namnet anspelar på närheten till Stora Tuna Kommunala Mellanskola som låg vid gatan. Skolans nuvarande namn är Mjälögaskolan (Stationsgatan 31).

Spelmansgatan 1938

Spelmansgatan löper från Bygatan till Siljansvägen i öst- västlig riktning. Namnet finns förtecknat i Namn på gator och kvarter i Domnarvets kommun 1938. Spelmans Karl Erik Anderson från Islingby, som var född 1831, skänkte 1896 pengar och mark till kommunen. På den skänkta marken uppfördes ett epidemisjukhus under 1910-talet. Det låg vid en gata som senare fick namnet Spelmansgatan. Han var en mycket frikostig och generös person och de donerade medlen användes bl a till en fond som skulle stötta skoltandvården i Borlänge. Spelmans Karl Erik Anderssons fond är en fond som Borlänge Kommun är huvudansvarig för. Han avled 1898.

Stationsgatan 1898

I ett protokoll från Byggnadsnämnden år 1898 förekommer namnet Stationsgatan och likaså finns Stationsgatan utsatt på 1909 års Stadsplanekarta. Stationsgatan ledde söderifrån fram till stationshuset. Stationshuset var byggt 1875 och gatan bör vara från samma tidsepok och måste därför vara en av de äldsta gatorna i centrala Borlänge. Namnet anspelar på läget vid stationen. Ursprungligen ledde Stationsgatan från stationen ända fram till Gylle-

hemsvägen. Då nya riksvägen mot Falun byggdes delades gatan i två delar i slutet på 1960-talet. Dessa delar förenades genom en gång- och cykelväg under riksvägen nära Grådavägen. Den trånga passagen som ledde under riksvägen kallades i folkmun "Uhlbrechts muren" och syftade på Berlinmuren. Diskussionens vågor gick höga och många ansåg att tunaborna "avstängdes" från de centrala delarna av kommunen då den trånga passagen byggdes.

Sveagatan 1909

Namnet Sveagatan finns med på 1909 års Stadsplanekarta. Tidigare kallades gatan Lilla Gatan men efter protester från affärsmännen vid gatan ändrades namnet till Sveagatan. Detta skedde strax efter sekelskiftet. På vykort från tiden vid sekelskiftet är benämningen fortfarande Lilla Gatan. En av orsakerna till att namnbytet genomfördes var nog att kvarteret där nuvarande Sveatorget ligger ödelades av en stor brand 1900. Efter flera års oenighet om användandet av området enades man om att anlägga ett torg på platsen. Vykort från 1904- 1905 över en fortfarande ej iordningsställd park anger att platsen benämnes Sveatorget. Sveagatan har fått sitt namn efter "moder Svea", ett vackert klingande namn för Sverige. Gatan bör redan i slutet av 1880-talet ha varit en utbyggd affärsgata då den ligger nära den 1875 uppförda stationen.

Sveagränd 1909

Namnet finns med på 1909 års Stadsplanekarta. Gränden går vinkelrätt från Sveagatan i nordlig riktning upp mot järnvägen. Se Sveagatan.

Sveatorget 1909

Namnet finns med på 1909 års Stadsplanekarta. Se Sveagatan.

Teatergatan 1938

Teatergatan är en gata som leder från Tingsgatan till Hummelgatan i riktning mot Maximbyggnaden. Den byggnaden var tidigare Folkets Hus. Dit kom ofta resande teatersällskap och framförde sina skådespel och revyer. Dessutom var periodvis många borlängebor med och agerade i lokala revyer och skådespel. Många borlängebor minns filmerna som visades på Folkan (Folkets Hus). Byggnaden uppfördes 1905.

Tingsgatan 1938

Gatan finns på förteckning Namn på gator och kvarter i Domnarvets kommun 1938. Namnet anspelar på tingshuset som låg vid gatan. Det byggdes 1912 och gatan är förmodligen anlagd samma år.

Stationsgatan – Tingsgatan 1999

Fotograf: Olle Stålberg

Tolvmansgatan 1938

Gatan finns med på förteckning Namn på gator och kvarter i Domnarvets kommun 1938. Tolvmansgatan löper från Domargatan till Brunnsgatan i nord-sydlig riktning. Namnet tolvman är en äldre beteckning för nämndeman. I en häradsrätt var nämndemännen tolv till antalet. Gatan utgår från tingshuset.

Trädgårdsgatan 1909

Namnet finns med på 1909 års Stadsplanekarta. I nära anslutning till denna gata ligger Floragatan. Bägge dessa namn har med växter att göra men om någon trädgårdsmästare funnits i detta område har inte gått att utröna. Äldre personer kan vittna om den artrikedom av växter som tidigare fanns i detta område. Gatans närhet till stationsområdet gör att gatan tillhör de äldsta i det ursprungliga järnvägssamhället.

Tunagatan 1896

I protokoll från byggnadsnämnden 1896 så nämns Tunagatan. Gatans sträckning löper från Siljansvägen upp till Häradsvägen. Namnet Tuna betyder på vårt fornspråk inhägnad, avstängd eller befäst plats (Harry Ståhl- en socken beskrivning).

Wallingatan 1909

Namnet finnes med på 1909 års Stadsplanekarta. Namnet ska anknyta till Johan Olov Wallin (1779-1839), den mycket kände psalmdiktaren och ärkebiskopen, som var född och uppväxt i Stora Tuna.

Wallintorget 1977

För den allmänna plats, tidigare benämnd Busstorget, som avgränsas av Målar-gatan, Dalen, Vattugatan och entrésidan av polishuset har namnberedningen föreslagit namnet Wallintorget, ett namn vilket också kommunfullmäktige fastställde. Tidigare förslag som förkastats som namn på torget var Medborgarplatsen och Tunaplan.

Vattugatan 1905

Namnet finnes med på 1909 års Stadsplanekarta. Vattugatan, som byggdes runt sekelskiftet, band samman Borganäsvägen med Tunagatan. Den låg i ett mycket vattensjukt område vilket förklarar namnet på gatan. 1905 finnes gatan med på ett poststämplat vykort under namnet Vattugatan.

Åkergatan 1938

Gatan finnes förtecknad i Namn på gator och kvarter i Domnarvets kommun 1938. Gatan löper parallellt med och strax söder om riksvägen från Hornsgatan fram till Gamla Tunavägen. Området vid Bygatan där gatorna möts har sedan århundraden tillbaka benämnts Åkre och namnet Åkergatan är förmodligen en förvanskning av detta ord.

Åkrerondellen 1993

Rondellen vid korsningen Bygatan, Tunavägen och riksväg 60/70 fick namn efter området där rondellen byggdes. Rondellen färdigställdes i början av 1999.

Örjansgatan 1938

Örjansgatan finnes förtecknad i Namn på gator och kvarter inom Domnarvets kommun 1938. Gatan löper parallellt med Khansgatan från Grådavägen till strax bortom Mejerigatan. Gatan anspelar på den gamla Örjansgården som låg i detta område. I Husförhörlängden från 1850-1860 kan man se att Örjans/ Örjes Jan Jansson född 1793 i Mats Knuts och hans hustru Margareta Ersdotter född 1893 i Åkre gifte sig 1825. De var bosatta på gården i Yttre Åkre.

Borlänge Köpings område omkring 1940

Borlänge Köping omfattades i början av 1940 av ett område som avgränsades i söder från nuvarande Häradsvägen (nära Ingebjörnsgatan) ner genom Skolgatan och vidare Vintervägen rätt ned mot järnverket, i väster gick gränsen i Tunavägen (Häradsvägen) från en plats strax söder om Tunagatan, vidare upp längs Tjärnavägen fram till området norr om Engelbrektsgatan. Köpings gräns i norr gick längs Engelbrektsgatans norra sida fram till järnvägen och i öster löpte gränsen i en nästan rak linje från Vintervägen fram mot Engelbrektsgatans tänkta möte med järnvägen. Gatorna i köpingsområdet söder om järnvägen som

finnes förtecknade här finnes också förtecknade under Borlänge by som området ursprungligen hörde till. Samma förhållande gäller gatorna i köpingsområdet norr om järnvägen. De tas också upp under rubriken Hagalund.

Backarondellen 1993

Rondellen där Jussi Björlings väg möter riksvägarna 60 och 70/71 namnsattes till Backarondellen efter området som sedan länge benämnts Backa.

Borganäsvägen 1909

Namnet har historisk anknytning till den fästning som under 1300-och 1400 talet fanns vid älven strax invid Domnarvsbron. Fästningen hade stor betydelse vid försvar av områden i vår trakt. Frihetskämpen Engelbrekt kom med en här till Borganäs 1434 och drev ut den danske fogde som då hade till uppgift att se till att inga uppror skulle kunna ske mot den danske kungen. Fogden hade även till uppgift att driva in skatt. På Stadsplanekartan 1909 finns Borganäsvägen utsatt med namn. Redan på 1880-1890 talet var Borganäsvägen en betydande affärs-gata i det gamla järnvägssamhället.

Bygatan 1909

Bygatan torde vara en av de absolut äldsta gatorna i trakten. Här låg de bondgårdar som utgjorde den tidigaste bebyggelsen i trakten. Böndernas ägor sträckte sig också över det område som långt senare blev benämnt Östermalm. Bygatan finns förtecknad i 1938 års fastställda gatunamn inom Borlänge köping. På Stadsplanekartan 1909 finns Bygatan utsatt med namn.

Centralbron 1990

Vid namnsättningen av Centralbron så konstaterade Namnberedningen att bron som sammanbinder Hagavägen och Stationsgatan ej formellt namnsatts. Namnet Centralbron användes redan och fastställdes nu genom beslut. Centralbrons namn skulle anspela på närheten till gamla stationsbyggnaden som låg nära bron men namnet skulle också kunna peka på brons centrala läge. 1965 invigdes bron.

Dagnybron 1990

Ur Namnberedningens protokoll kan man läsa att en ny bro för biltrafik över järnvägsområdet (spårdiket) har börjat byggas mellan Jussi Björlings väg och Ovanbrogatan ca 100 meter norr om järnvägsstationen. Bron avses för biltrafik. Kommunens invånare fick möjlighet att föreslå passande namn. Det vinnande namnförslaget blev Dagnybron som anspelade på kvarteret Dagny och de hyreshus som låg i kvarteret.

Dalagatan 1909

Gatunamnet finns med på 1909 års Stadsplanekarta. Gatan ligger i ett område som benämnes Dalen och anspelar med största sannolikhet på den dal som än

idag kan anas från Vattugatan ner mot Västra porten vid SSAB. Tidigare så fortsatte dalgången ner mot älven över nuvarande verksamrådet men den delen är nu helt utfylld. Något som talar för att namnet härrör från namnet Dalarna har inte gått att finna.

Dalen mot busstationen 1943

Fotograf: Robert Östling

Dalen 1909

Gatunamnet finns med på 1909 års Stadsplanekarta. Gatan ligger i ett område som benämnes Dalen och anspelar med största sannolikhet på den dal som än idag kan anas från Vattugatan ner mot Västra porten vid SSAB. Tidigare så fortsatte dalgången ner mot älven över nuvarande verksamrådet men den delen är nu helt utfylld. Något som talar för att namnet härrör från namnet Dalarna har inte gått att finna.

Engelbrektsgatan 1944

Den väg som hade sin sträckning i väst-östlig riktning mellan Tjärnavägen och förbi Folkets Park på dess norra sida fick namnet Engelbrektsgatan. Enligt ett Namnberedningsprotokoll från 25/4 1944 hade den tidigare benämnts Köpinggatan. Det nuvarande namnet har historisk anknytning och ska syfta på den västmanländske frihetshjälten Engelbrekt Engelbrektson som så tappert försökte driva ut danskarna ur Sverige. År 1435 så befann han sig vid Borganäs

fäste och drev bort den danske fogden Jösse Eriksson som bodde på Borganäs.

Floragatan 1909

Floragatan finns med på Stadsplanekartan 1909. Gatan går vinkelrätt från Borganäsvägen i nordlig riktning på västra sidan av nuvarande Liljekvistska parken. Namnet kan anspela på den rika växtlighet som fanns i området. Kan det första Medikamentsförrådet, som mellan åren 1882-1899 låg vid f d Domusvaruhuset (där nuvarande Apoteket ligger!), ha haft någon odling av medicinalväxter i detta område? Någon handelsträdgård lär inte ha funnits i detta område

Hagavägen 1944

Hagavägens ursprungliga sträckning var från nuvarande Jussi Björlings väg fram till Masergatan. Namnberedningen konstaterade 25/4 1944 vidare att namnet ”är sedan länge existerande”, då Borlänge hage låg inom detta område. Namnet Hagalund kunde också anknyta till den enkla bebyggelsen som fanns här och som då likställdes med den enkla bebyggelsen i Hagalund i Stockholm. Den nuvarande övre delen av Hagavägen, från nuvarande Vallgatan fram till Bondegatan, var före 1968 namnsatt till Ängsgatan. Detta år sammanbyggdes Vallgatan med Hagavägen och bildade en sammanhängande enhet. Namnet Ängsgatan fick då utgå och Hagavägen blev namnet på hela sträckan fram till Bondegatan.

Hesseliugatan 1944

Klockarsonen Andreas Olsson, född i Hesse by år 1644, tog som student namnet Hesselius efter födelsebyn. Han utbildade sig till präst och blev kyrkoherde i Folkärna. Han var svåger till biskop Jesper Svedberg i Skara och han blev ”stamfader” till en talrik avkomma, däribland fanns många som valde prästyrket. Den äldste sonen Andreas kom som präst till Nya Sverige i Amerika. Hans yngre bror Gustav följde med honom dit och han stannade kvar där när Andreas efter 10 år återvände till Sverige för att bli präst i Gagnef. Denne Gustaf Hesselius var skicklig i många hantverk, men särskilt i målning. Han målade porträtt och andra tavlor av sådant konstnärligt värde att han nu av konstkännare jämställs med alla tiders främste målare och hans tavlor anses ha samma valör som en Rembrandts. (Utdrag ur Namnberedningens protokoll 25/4 1944).

Hummelgatan 1938

I samband med Namnkommitténs arbete 1937-38 föreslog man att Hummelgatan skulle vara namn på en gata i det nyinkorporerade området, en gata vid vilken den gamla Hummelgården legat. I sockenstämmoprotokollet från 1863 så berättas att Hummel Jan Ersson i Borlänge utsetts till kyrkvärd, vid den tiden ett mycket högt värderat förtroendeuppdrag. Hummelgatans nuvarande sträckning är mellan Blästergatan och Teatergatan. Namnet Hummelgatan fanns även med

på 1909 års Stadsplanekarta men då var det namnet på en gata belägen på nuvarande Hagalund. Denna gata erhöll nu namnet Industrigatan.

Industrigatan 1938

Invid denna gata låg flera industrier belägna. Bland annat fanns Kooperativa Förbundets anläggningar i detta område, likaså Kollin&Ströms Mekaniska Verkstad. Gatan finnes upptagen i Fastställda gatunamn i Borlänge 1938. I Namnkommitténs förslag framgår att man ansett sig böra föreslå att dåvarande namnet på denna gata, som var Hummelgatan och alltså var belägen på norra sidan av järnvägen, skulle utbytas mot namnet Industrigatan. Namnet Hummelgatan skulle överflyttas till en gata i det nyinkorporerade området. Där hade Hummelgården en gång i tiden varit belägen och där skulle gatan passera förbi den nyanlagda planteringen (parken) vid Stationsgatan, som erhållit namnet Hummelparken.

Jussi Björlings Torg 1989

Namnberedningen erhöll en skrivelse från Kulturnämnden vari man uttryckte önskemål om att torget vid Borganäsvägen - Målargatan skulle namnsättas till Jussi Björlings Torg. Namnberedningen tillstyrkte förslaget och fullmäktige beslutade att namnet Jussi Björlings Torg skulle åsättas torget.

Jussi Björlings väg 1968

Jussi Björlings Väg går parallellt med järnvägen från Backarondellen i östlig riktning fram mot den rondell som finns nära Förvaltningshuset vid Röda vägen. Den har fått sitt namn av den världsberömde tenoren Jussi Björling som var född och uppvuxen i Borlänge. Till hans minne har ett museum skapats i Borlänge och det får besök från stora delar av världen. Enligt många av världens främsta musikkännare så anses Jussi Björling ha varit en av de absolut största opera-sångarna genom tiderna.

Kapellgatan 1909

Namnet Kapellgatan finns med på 1909 års Stadsplanekarta. Gatan gick ursprungligen mellan Borganäsvägen och Köpmangränd. Vid korsningen Köpmangränd - Kapellgatan ligger än idag Frälsningsarméns hus. De tre nämnda gatorna bildade en trekant. 1998 så återstår bara ett litet stycke av den ursprungliga gatan.

Karlagatan 1938

Karlagatan är en gata som sammanbinder Hummelgatan och Skolgatan. Någon skriftlig förklaring till namnet ges inte. Kanske kan det syfta på stjärnbilden Karlavagnen om man anknyter detta namn till näraliggande Vintervägen(1943 på Östlings bilder benämnd Vintergatan). Den förklaringen till namnet är inte trolig. Tidigare var det vanligt att två personnamn bildade ett nytt namn. Kan

Karla vara en sammandragning av namnen **Karl Anders** eller **Karl Axel**? Kan här ha bott en duglig kvinna med namnet Karla som fått ge namn åt gatan? Har här legat en gård som benämns Karlagården? Någon skriftlig dokumentation om detta har inte påträffats. vartersnamnen i området ger heller ingen ledtråd.

Köpmangränd 1943

Fotograf: Robert Östling

Köpmangränd 1909

Namnet finnes på 1909 års Stadsplanekarta. Gränden som går vinkelrätt från Borganäsvägen i nordlig riktning har fått sitt namn efter alla köpmän som hade sina affärer i detta område. Att gatan hade stor betydelse för detaljhandeln i området kan man se i den skrivelse som Borlänge Köpmannaförening skickade till Namnberedningen 1988 om bevarandet av namnet.

Lamellgatan 1938

Gatan har fått sitt namn efter kvarteret Lamellen. Hyresfastigheter som ägs av HSB byggdes omkring 1950 vid gatan.

Lunde Mats Gata 1957

Drätselkammarens au har i skrivelse anfört följande :”Med anledning av fastställd stadsplan för östra Hagalund har nuvarande Spännarvägen mellan Tångningsgatan och Röda vägen utgått och ersatts av en gata längre österut.”

Namnberedningen föreslog att denna gata skulle benämnas Lunde Mats Gata efter en bonde i Tjärna som hette Lunde Mats och som förekom i Gustav Vasas jorde-och skattelängd år 1539. Drätselkammaren fann namnet för långt och mindre lämpligt och återremitterade ärendet. Det nya förslaget blev Kersgatan men inte heller det accepterades. Man bör hålla i minne att under många år så var namnfrågor ett populärt diskussionsämne i Fullmäktigeförsamlingen. Många hade åsikter och ofta fick Namnberedningen tillbaka ärenden för förnyad prövning. Irritationen i Namnberedningen var ibland stor och det nya förslag som nu lämnades var nog ett missnöjesförslag trots att motiveringen för namnet Lillgatan, som det nya förslaget var, kändes rätt. Drätselkammaren och Fullmäktige backade nu och antog Namnberedningens första förslag, Lunde Mats Gata.

Målaregatan 1909

Namnet Målargatan finns med på 1909 års Stadsplanekarta. Målaregatan har fått sitt namn efter yrkesnamnet målare. Redan de första åren på 1900-talet hade Algot Tapper sin färgaffär vid Borganäsvägen nära Målaregatan. Den troligaste förklaringen till namnet är dock att målarmästare Björn ägde en fastighet vid gatan omkring sekelskiftet.

Ovanbrogatan 1971

Ovanbrogatan löper parallellt med järnvägen från järnvägsstationen ned till Siljansvägen. Bron över Tunaån var av så stor betydelse att hela socknen delades in i en Ovanbrodel och en Utanbrodel. Tunaån hade under forntiden en mycket stor betydelse. Genom den kunde man nå Dalälven och Runn och Bro var en viktig plats då det gällde frakt av gods och människor.

Parkgatan 1944

Parkgatan leder från Vasagatan fram till Tångringsgatan. Den passerar på västra sidan om Folkets Park och det är närheten till den 1908 etablerade Folkparken som givit gatan dess namn. Gatan finnes upptagen i Fastställda gatunamn i Borlänge.

Röda vägen 1944

Röda vägen går från Tjärnavägen österut till Kvarnsvedsvägen vid Utanfors och korsar Siljansbanan. Röda Vägen byggdes som nödhjälpsarbete under kristiden som följde efter första världskriget och den fick epitetet (namnet) **röda** av färgen på fyllnadsmaterialet som var kisaska. Den blev man kostnadsfritt erbjuden av Kvarnsvedens pappersbruk. Kisaskan fraktades till Röda vägen på den smalspåriga järnväg som gick från pappers bruket ända in på Domnarvets järnverksområde. De unga nybyggarfamiljer som uppförde sina hus vid vägen upptäckte snabbt hur barnens kläder färgades röda av kisaskan. Namnet har sålunda inte någon politisk innebörd, vilket någon gång insinuerats.

Namnberedningen konstaterar 25/4 1944 att namnet är sedan gammalt existerande och bör bibehållas utan ändring.

Sahlstedtgatan 1895

Detta år nämns gatan i Byggnadsnämndens handlingar. Likaså förekommer gatans namn i samma nämnds handlingar 1898. Namnet på gatan ska minna om prosten Magnus Abraham Sahlstedt som tjänstgjorde som kyrkoherde i Stora Tuna 1725 till sin död 1752. Tidigare hade han varit fältpräst hos Karl XII och ska ha predikat för kungen samma dag som det dödande skottet avlossades mot kungen vid Fredrikshald 1718. Sahlstedt var också upphovsman till det ståtliga bokverket "Stora Tuna i Dahlom och Bergom Minnesdöme". Sahlstedt kan också haft ett finger med i spelet då det gällde att få namnet Tuna ändrat till Stora Tuna vid mitten av 1700-talet.

Siljansvägen 1944

Siljansvägen var ursprungligen tänkt som namn på en väg som skulle gå mot Leksand. Den planerade vägen skulle gå i den sträckning där nu trafiken mot Leksand leds från Bygatan fram mot Backaviadukten. Då Namnberedningen år 1944 i samband med stadens tillkomst såg över namnsättningen i kommunen så gav man ett nytt förslag beträffande namnet Siljansvägen: "Beslöts också att föreslå att gatunamnet "Storgatan" inom köpingsområdet utbytes mot Siljansvägen, som gatans fortsättning i Domnarvsplanen heter. Siljansvägen är tänkt som en genomfartsled söderifrån passerande Borlänge Bangård, över eller under spårnätet, fortsättande uppåt Mellstabron". Nuvarande sträckningen av Siljansvägen löper från Grådaronellen fram till platsen där järnvägen passerar över vägen.

Skolgatan 1938

Namnet Skolgatan ska anknyta till Stora Tuna Mellanskola som var belägen i hörnet Stationsgatan - Skolgatan. Skolan fick senare benämningen Borlänge Högre Allmänna Läroverk. Numer tillhör byggnaden Mjälgaskolans högstadium.

Stadshusgränd 1996

Denna lilla gränd som leder från Engelbrektsgatan in mot Kommunens förvaltningshus fick detta namn efter förslag av Pricken Granit, som upplevde att det var svårt för besökande att lokalisera sig till denna del av Förvaltningshuset.

Stationsgatan 1898

I ett protokoll från Byggnadsnämnden år 1898 förekommer namnet Stationsgatan och likaså finns Stationsgatan utsatt på 1909 års Stadsplanekarta.

Stationsgatan ledde söderifrån fram till stationshuset. Stationshuset var byggt 1875 och gatan bör vara från samma tidsepok och måste därför vara en av de äldsta gatorna i centrala Borlänge. Namnet anspelar på läget vid stationen. Ursprungligen ledde Stationsgatan från stationshuset ända fram till Gyllehemsvägen men då nya riksvägen mot Falun byggdes så delades gatan i två delar i slutet på 1960-talet, förenade genom en gång- och cykelväg invid Grådavägen. Den trånga passagen som ledde under riksvägen kallades i folkmun ”Uhlbrechts muren” och syftade på Berlinmuren. Diskussionens vågor gick höga och många ansåg att tunborna ”avstängdes” från de centrala delarna av kommunen då den trånga passagen byggdes.

Sturegatan 1909

Sturegatan har ett historiskt ursprung liksom flera andra gator på Hagalund. Omkring sekelskiftet var intresset kring fäderneslandet och dess historia stort. Sturegatan ska minna om den tid då Sten Sture kämpade för att befria Sverige från det danska väldet. Sturegatan ledde ursprungligen från Tjärnavägen fram till Parkgatan vid Folkets Park. I samband med att gatan avstängdes vid Hagavägen 1989 fick den del som gick från Tjärnavägen fram till Hagavägen behålla detta namn. Gatan finns med på 1909 års Stadsplanekarta och den finns också med i förteckningen över Fastställda Gatunamn i Borlänge.

Sturegränd 1989

Sturegränd blev 1989 namnet på den del av Sturegatan som ledde från Hagavägen fram till Parkgatan och Folkets Park.

Sveagatan 1905

Namnet Sveagatan finns med på 1909 års Stadsplanekarta. Tidigare kallades gatan Lilla Gatan men efter protester från affärsmännen vid gatan ändrades namnet till Sveagatan. Detta skedde strax efter sekelskiftet. På vykort från tiden vid sekelskiftet är benämningen fortfarande Lilla Gatan. En av orsakerna till att namnbytet genomfördes var nog att kvarteret där nuvarande Sveatorget ligger ödelades av en stor brand 1900. Efter flera års oenighet om användandet av området så enades man om att anlägga ett torg på platsen. Vykort från 1904-1905 som visar en fortfarande ej iordningsställd park anger att platsen benämns Sveatorget. Torget liksom Sveagatan har fått sitt namn efter ”moder Svea”, ett vackert klingande namn för Sverige. Gatan bör redan under 1880-1890 talet ha varit en utbyggd affärsgata då den ligger nära den 1875 uppförda stationen.

Sveagränd 1909

Namnet finns med på 1909 års Stadsplanekarta. Gränden går vinkelrätt från Sveagatan i nordlig riktning upp mot järnvägen. Se Sveagatan.

Sveatorget 1905

Namnet finnes med på 1909 års Stadsplanekarta. Se Sveagatan.

Teatergatan 1938

Teatergatan är en gata som leder från Tingsgatan till Hummelgatan i riktning mot Maximbyggnaden. Den byggnaden var tidigare Folkets Hus och dit kom ofta resande teatersällskap och framförde sina skådespel och revyer. Dessutom så var periodvis många borlängebor med och agerade i lokala revyer och skådespel. Många borlängebor minns filmerna som visades på Folkan(Folkets Hus. Byggnaden uppfördes 1905.

Thenstedts-gatan 1944

Nathanael Thenstedt föddes i Holm i Stora Tuna 1731. Han studerade i Uppsala och även i Tyskland och var efter detta en mycket uppmärksam skolman i Stockholm. Han blev prästvigd och senare blev han även kunglig hovpredikant innan han 1777 blev kyrkoherde i Stora Tuna. Han var medlem i Vitterhetssällskapet och Vitterhetssamhället, två sällskap som bestod av den tidens mest upplysta personer. Han avled 1808. Thenstedts-gatan finnes förtecknad i Fastställda gatunamn i Borlänge.

Torngatan 1909

Namnet Torngatan torde gatan ha fått genom att den låg i direkt anslutning till det 1907 byggda vattentorn som fanns på platsen. Nu är vattentornet om- och tillbyggt och innehåller hyresbostäder. Gatan finnes med på 1909 års Stadsplanekarta och likaså finnes gatan förtecknad i Fastställda Gatunamn i Borlänge.

Trädgårdsgatan 1909

Namnet finns med på 1909 års Stadsplanekarta. I nära anslutning till denna gata ligger Floragatan. Bägge dessa gatunamn har med växter att göra men om någon trädgårdsmästare funnits i detta område har inte gått att utröna. Enligt äldre borlängebor var växtligheten på platsen artrik. Gatans närhet till stationsområdet gör att gatan tillhör de äldsta i det ursprungliga järnvägssamhället.

Tunagatan 1896

I protokoll från byggnadsnämnden 1896 nämns Tunagatan. Gatan leder från Siljansvägen upptill Häradsvägen. Namnet behöver ingen närmare förklaring.

Tångringsgatan 1944

Tångringsgatan som är belägen söder om Röda vägen och är parallell med denna, har fått sitt namn av en bergslagsarbetare som tidigt slog ner sina bopålar på Hagalund. Vid Tångringsgatan byggde han ett större bostadshus, som benämndes Tångringsgården. Det byggdes på mark som man inköpt från Kes gården i Tjärna. I Folkets Husföreningens jubileumsskrift (50 år) berättas att på "logen" tillhörig Tångringsgården så anordnade man tidigt dans och arbetarrörelsens möten under pionjärtiden hölls ofta på Tångringsgården. Detta skedde i "Gustav Anderssons lokal (Tångrings)" fastslår man. Denne Anders Gustaf Andersson Tångring var född 1851 och avled 1930. Han var gift med Anna, som var född 1852 och avled 1929. Gården besöktes av Kata Dahlström och troligtvis även av August Palm under deras agitationsresor. Tångrings är ett smednamn från bl a Lindesnäs konstateras i Namnberedningens protokoll. Gatan finns förtecknad i Fastställda Gatunamn i Borlänge 1944

Bygatan-Wallingatan omkring 1970

Foto: Borlänge Kommuns Arkiv

Wallingatan 1909

Namnet finnes med på 1909 års Stadsplanekarta. Namnet ska anknyta till Johan Olov Wallin, den mycket kände psalmdiktaren och ärkebiskopen, som var född och uppväxt här i Stora Tuna.

Wallintorget 1977

För den allmänna plats, benämnd Busstorget, som avgränsas av Målargatan, Dalen, Vattugatan och entrésidan av polishuset hade namnberedningen föreslagit namnet Wallintorget vilket också blev fullmäktiges beslut. Tidigare förkastade förslag till namn var Medborgarplatsen och Tunaplan.

Vasagatan 1909

Namnet Vasagatan har ett historiskt ursprung. Liksom flera andra gator på Hagalund tillkom den omkring sekelskiftet då intresset för fäderneslandets historia var stort. Namnet vill minna om Vasaätten och speciellt Gustav Vasa som under 1500-talet vid flera tillfällen befann sig här i trakten. Vasagatan finnes med på 1909 års stadsplanekarta och likaså finns den med i förteckningen över Fastställda gatunamn och Kvarter i Borlänge 1944. Exakt datum och år då gatan fick sitt namn har inte gått att få fram.

Vattugatan 1943.

Fotograf: Robert Östling

Vattugatan 1905

Namnet finns utsatt på 1909 års Stadsplanekarta. Vattugatan, som anlades runt sekelskiftet, band samman Borganäsvägen med Tunagatan. Den låg i ett mycket vattensjukt område och detta förklarar namnet på gatan. Då man byggde Folkets Hus finns Vattugatan med på ett vykort som är poststämplat 1905. Där är namnet Vattugatan utsatt.

